

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

12.10.2012 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България

bqnovinite.com

✓ Изчерпал ли се е моделът на минималната работна заплата?

<http://bqnovinite.com/%D0%B8%D0%B7%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%BF%D0%B0%D0%BB-%D0%BB%D0%B8-%D1%81%D0%B5-%D0%B5-%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8A%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D0%BC%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82/>

Изчерпал се е моделът на минималната работна заплата и начинът, по който се формира и договаря тя в България. Около тази идея сближиха позициите си работодатели, синдикати и експерти в предаването „Референдум“ по БНТ. Поводът за дебата беше лансираната от финансовия министър Симеон Дянков и впоследствие **оттеглена идея за диференциране на минималната заплата по региони.**

Прави впечатление, че за първи път „традиционните опоненти“ по темата за доходите демонстрират единно мнение за необходимостта от промяна при този модел. Всички участници в дискусиата (представители на бизнеса, синдикатите и експерти) бяха категорични, че наближава моментът, в който формулата на минималната заплата, като регулатор на доходите и защитен механизъм за нископлатените, вече изтича.

Представителите на **синдикатите, в лицето на Димитър Манолов**, заместник-председател на КТ „Подкрепа“, лансираха идеята в бъдеще да има диференциация, но на базата на минималните осигурителни прагове.

Предложението е тези минимални прагове да изпълняват функцията на минимална работна заплата. Основният мотив в полза на предложението е, че е справедливо минималното възнаграждение да се вмести между линията на бедност и средната работна заплата. Минималните прагове по браншове биха били по-съвършен модел за оценяване на труда, твърди Манолов.

Същата позиция застъпва и **Мартин Димитров от „Синята коалиция“**, според който трябва да се въведе моделът на минимални осигурителни прагове по браншове и по региони.

От **Българската стопанска камара** смятат, че минималната заплата трябва да се диференцира по три признака – по браншове, по сектори и по големина на бизнеса.

От **Асоциацията на индустриалния капитал** предлагат държавата да определя минималната заплата само в бюджетната сфера, а за частния сектор договарянето ѝ да бъде в ръцете на бизнеса.

Принципната позиция на **икономисти** е, че минималната работна заплата въобще трябва да бъде премахната.

Основният им аргумент е, че тя способства за сегментацията на пазара на труда, ощетява наетите и ограничава заетостта.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Класа](#)

✓ Кристин Лагард : Световните лидери да загърбят бюджетните икономии

http://www.klassa.bg/news/Read/article/213285_%D0%9A%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD+%D0%9B%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B4+%3A++%D0%A1%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%BB%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B8+%D0%B4%D0%B0+%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D1%8A%D1%80%D0%B1%D1%8F%D1%82+%D0%B1%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%B8+

Световните правителства трябва да престанат с бюджетните икономии, предупреждава изпълнителният директор на Международния валутен фонд (МВФ) Кристин Лагард, цитирана от Financial Times. Фондът е все по-загрижен за ефекта от бюджетните ограничения върху растежа, като по-рано тази седмица предупреди, че световните правителства систематично са подценявали вредите за растежа в следствие от бюджетните икономии.

Като се вземе под внимание ефектът на фискалната консолидация върху производството, няма смисъл европейските правителства да изпълняват каквито и да било програми за ограничаване на бюджетния дефицит при условие, че растежът е разочароваш, изтъква Лагард. Лагард коментира, че на Гърция трябва да бъдат предоставени 2 допълнителни години за изпълнението на заложените фискални цели. Тя предлага и ново реструктуриране на гръцкия дълг. Понякога е по-добре да имаме малко повече време, коментира тя на годишната срещата на Световната банка (СБ) и МВФ в Токио, цитирана от Bloomberg. „Именно това препоръчвахме за Португалия. Сега го препоръчваме и за Испания и Гърция“.

Директорът на Фонда предупреждава и че глобалната икономическа криза е започнала да се отразява на развиващите се пазари. Тя посочва, че несигурността около глобалната икономика спъва способността на правителствата да насърчават растежа. Във вторник МВФ подчерта, че глобалното икономическо възстановяване се забавя. Институцията понижи и прогнозата си за тази и следващата година, цитирайки проблемите около дълговата криза.

Световната банка също понижи прогнозата си за растежа на основните азиатски икономики, включително Китай и

Индия, позовавайки се на глобалните рискове. Погледнете Европа, САЩ или останалия свят, и навсякъде ще се натъкнете на несигурност, която пречи да бъдат взети решения за насърчаване на инвестициите и създаване на нови работни места, казва Лагард, цитирана от BBC. Трябва да действаме, за да премахнем тази несигурност, казва тя.

✓ Шефът на Световната банка вижда борбата с бедността като инвестиция

http://www.klassa.bg/news/Read/article/213318_%D0%A8%D0%B5%D1%84%D1%8A%D1%82+%D0%BD%D0%B0+%D0%A1%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B0+%D0%B2%D0%B8%D0%B6%D0%B4%D0%B0+%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B1%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D1%81+%D0%B1%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%82%D0%B0+%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%BE+%D0%B8%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D0%B8%D1%8F

Президентът на Световната банка Джим Йон Ким очерта визията си за бъдещата политика на многостранния кредитор, чийто основен фокус ще са случаите на тежка бедност. „Не разглеждаме съсредоточаването върху бедността като благотворителност, а по-скоро като инвестиция в растежа“, заяви д-р Ким в интервю за в. „Уолстрийт джърнъл“, проведено успоредно с годишните срещи на Световната банка и Международния валутен фонд (МВФ). Според д-р Ким очакванията за икономическия ръст масово биват смъквани, но той е решен да съхрани значителния напредък, направен от нововъзникващите пазари през последното десетилетие. Европейските дългови проблеми, смятани за риск за глобалната икономика, изглеждат на път да се стабилизируют, макар че процесът е много бавен, казва д-р Ким. „Всяка държава трябва да разгледа публичните си разходи и да установи ефективните области“, заяви още той. Д-р Ким сподели работата си в сибирските затвори и селата в Перу, както и продължителната си дейност в Хаити и заяви, че опитът му го е убедил в значимостта на оптимистичната нагласа. По-рано той отбеляза, че Япония, някога клиент на Световната банка, която съфинансира изграждането на свръхскоростните влакови линии в островната държава, сега е третият по големина донор на многостранната институция.

Този успех може да бъде повторен, смята д-р Ким и казва: „Инвестициите в развиващите се икономики трябва да бъдат третирани като принос към глобалното обществено благо.“ Според него в краткосрочен план развиващите се икономики имат нужда от защита и по-точно по-бедните домакинства трябва да бъдат предпазени от въздействието на високите цени на храните във време, когато рецесиите опустошават трудовите доходи. По-дългосрочните цели, като опазването на горите и подсилването на ролята на частния сектор, за да се тласне растежът в нововъзникващите икономики, също трябва да останат на фокус, заяви той.

Д-р Ким обаче призна, че Световната банка, която изразходи милиарди в последните години, едва ли ще може да се сдобие с допълнителни средства, особено като се има предвид молбата на МВФ за сериозни вноски през изминалата година и фактът, че дори големите спонсори имат все по-големи финансови затруднения. Д-р Ким казва, че Световната банка е в неофициални преговори с няколко европейски правителства. Липсата на пари обаче не е голям проблем, твърди той. „Мисля, че ще се превърнем в банка за решения, а не толкова за финансиране“, заяви президентът, с което подчерта значението на опита на Световната банка с разнообразни проекти за развитие. Това познание е било използвано твърде слабо в миналото, според д-р Ким, но той планира да оптимизира операциите, така че способностите да се насочват по-бързо там, където са нужни. Д-р Ким също подсказва, че институцията му ще скъса с набезите в областта на паричната политика, тъй като конкурентоспособността (обикновено измервана със спад в цените на стоките и услугите) не е надпревара към дъното и колкото повече страните постигат в тази посока, толкова по-добре за всички.

По в. „Уолстрийт джърнъл“

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Владислав Горанов: Бюджетът ще издържи и при нулев растеж догодина

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/10/11/1924109_vladislav_goranov_bjudjetut_shte_izdurji_i_pri_nul_ev/

Облагането с подоходен данък на лихвите от депозити на физически лица е най-спорната мярка в пакета бюджетни и данъчни закони за 2013 г. Тя се сочи и като първата откровено лява мярка на правителството на ГЕРБ. За новия данък и другите въпроси, които поражда бюджет 2013, разговаряме със заместник-министъра на финансите Владислав Горанов.

Увеличението на доходите в избрани сектори на публичната сфера и повишаването на пенсиите не съответстват на икономическото развитие на държавата, но все пак се случват. Според вас не е ли по-честно да се признае, че икономиката все още е в криза, а правителството не направи обещаните реформи?

- Това, което направихме в първите три бюджета, бе да овладеем рязкото свиване на икономиката от края на 2008 и началото на 2009 г., като запазим жизнеспособни системите и ги пригодим към новото равнище на финансиране, което публичната сфера може да си позволи. Досега всеки допълнителен ресурс отиваше за гарантиране на съфинансирането по европейските фондове и намаляването на дефицита. След като изпълнихме тази задача, след като решихме въпроса за дефицита за 2013 г. и големите плащания по дълга, преценихме, че е време да обърнем внимание и на политиката по доходите, като обясним коректно както ограниченията от предходните години, така и възможностите, които новата рамка ни дава. Нека не забравяме, че през тази година излязохме от процедура по свръхдефицит, което също ни позволява да мислим за повишаване на пенсиите и някои доходи, докато в други държави за това не може да става и дума.

Вие спадате към експертната група на икономистите в ГЕРБ, а не към политиците, за това кажете наистина ли кризата е време само за кърпене на дупки, а реформите и политиките за растеж трябва да чакат до приключване на кризата?

- Понеже ме провокирате, че съм експерт, ще ви отговоря политически. Когато в политическата класа се насаждат основно популизъм и демагогията като инструмент за правене на политика, е много трудно да се намери обединяващо решение между всички политически сили за реформите, които всяко правителство отлага. Безспорно ние имаме резерв в действията, които можехме да предприемем в сектора на здравеопазването. Там има много още какво да се направи и темата тепърва ще се повдига със сериозна значимост у всяко следващо правителство. Не само заради демографската структура на населението, а и защото истинска реформа не е се е състояла в последните 12 години. Само се наслагват едно върху друго противоречиви решения, които довеждат необходимостта от повече ресурс, без в нито един момент да се повдигне въпросът за ефективността от увеличаване разход. Веднага ви давам пример – в сравнение с 2008 г., която беше най-добрата от гледна точка на постъпленията за бюджета, държавата ще изразходва 500 милиона лева повече за здравеопазване през 2013 г. Ако попитате хората, ще кажат, че тяхната удовлетвореност от здравните услуги не е нараснала въпреки по-високите разходи. Това идва да покаже, че има много какво да се направи в този сектор. Не случайно в Закона за бюджета, който ще се разглежда и като предизборен, ние показахме честно пълния размер на държавните разходи за отбрана и сигурност. Много години това стои като дебат, никой досега не е показвал пълната сметка, а ние въпреки критиките представихме реалната сметка какви са разходите в отделните сектори. Крайно време е да се проведе дебат каква държава искаме – с малка преразпределителна роля или с голяма преразпределителна роля. Не е тайна, че едно бедно посткомунистическо общество с изхабена публична инфраструктура е свикнало да разчита на държавата за решаване на всички въпроси. От друга страна, много правителства напоследък, скрити зад добрата инициатива да се увеличи конкурентоспособността на българската икономика, свиват ролята на държавата. ГЕРБ е категорично за ниско преразпределение през бюджета, но трябва да се обясни, че когато държавата преразпределя малък процент от brutния вътрешен продукт, нейните възможности за решаване на общите проблеми на обществото са малки и сведени до нейната преразпределителна роля. И когато без приходите от европейските структурни фондове България преразпределя 10% по-малко, отколкото в Европа, съпоставките на нашите възможности с обоевропейските трябва да се пречупват през модела на държавна роля, който сме си избрали. Обичайно всички сме в консенсус за консервативната данъчна политика и когато този дебат свърши, всички започват да говорят какви допълнителни разходи трябва да се правят. Това са два взаимно противоречащи си дебата, които никога не се водят достатъчно коректно пред обществото. Затова, провокиран от твърдението, че съм експерт, си позволявам политическия коментар, че смислен дебат за ролята на държавата в обществото и нейните преразпределителни функции не е воден. Очевидно за по-висока конкурентоспособност не е достатъчно само ниското данъчно облагане. Очевидно трябва и още много неща, които да са резерв за бъдещи политически действия.

Кое налага въвеждането на данъка върху лихвите?

- Въпросът е кое налага премахването на преференцията за доходите от лихви. Честно казано, много години поред в парламента и в парламентарната бюджетна комисия е воден дебатът защо точно този доход трябва да бъде освободен от данъци. По наше мнение трябва да вървим към ниската ставка и максимално широка база. В данъчната система, която сме възприели, е грешка да въвеждаме допълнителни изключения от облагане въпреки ниските ставки. Принципната политика трябва да е или високи ставки и изключения, с които да провеждаш политика през данъчните закони, или минимална ставка с ниско облагане, но максимално широка база без изключения по отношение на облагането.

Ако говорим за справедливост на данъчната система, защо оставяте необложени печалбите от търговия с ценни книжа на капиталовия пазар?

- Ще посоча мотивите за прокарането на тази преференция. Те бяха, че така ще се стимулира капиталовият пазар като различна форма за небанково финансиране и постигането на доходност извън банковия финансов сектор. Спекулативният модел за генериране на доходност е в доста сериозно изпитание и ще остане в тази си позиция години след тази криза. Темата за спекулативната доходност трябва много добре да се разгледа от всички икономисти, защото се вижда, че склонността на хората да рискуват е безгранична и това понякога става проблем на цялото общество. В този смисъл капиталовите модели за инвестиране в момента са в криза и не случайно някои държави, дори членки на Европейския съюз, преразгледаха пенсионните си системи от гледна точка на съществуването на капиталови схеми за инвестиране. Пример е Унгария, но има и други примери.

Казвате ли, че е възможно държавата да промени пенсионния модел и да влее средствата от пенсионните фондове към държавното обществено осигуряване?

- На този етап не се предвижда нищо, но е възможно в близко бъдеще да се предостави възможност на гражданите да изберат кой модел на социално осигуряване желаят, дали да разчитат на спестяванията по личните си партии в пенсионните фондове, или да прехвърлят средствата си в държавното обществено осигуряване и пенсията им да се определя от държавата. Подчертавам, че това са въпроси, които ще стоят на дневния ред в бъдещето, а не са политически намерения на това правителство.

Тогава защо не въвеждате данък върху печалбите от борсови сделки?

- Аз обясних защо преференцията е въведена като стимул за развитието на пазари. Тя може би е изиграла своята роля, дори в България се генерираха доходности в десетки проценти, но може би е време да преоценим ролята на капиталовия пазар като средство за генериране на доходност и доколко това е полезно, както и трябва ли да се преразгледа концепцията за стимулирането му.

Постъпленията от ДДС нарастват сериозно през тази година – каква е главната причина за това увеличение?

- Има две тенденции, едната влияе положително на реалния растеж, другата влияе положително на номиналния растеж, но и двете разширяват базата за облагане с данък върху добавената стойност. Първата е номиналното увеличение на потреблението, другата е салдото по текущата сметка на платежния баланс, което както в годините преди кризата се влошаваше, така и за 2012 и 2013 г. ще отразява превишение на вноса над износа. Дефицитът по текущата сметка на платежния баланс като цяло е отрицателен за икономиката, но разширява базата за облагане с ДДС. За следващата година оценката е за над 1.2 милиарда лева повишение на дефицита, а що се отнася до потреблението - очакваме то да се увеличи с 4 милиарда лева. Тези приблизително пет милиарда по-широка база за облагане с ДДС ни карат да мислим, че тенденцията от тази година може да продължи и през следващата, което създава очакване за по-добро изпълнение на приходите от ДДС. Така смятат и експертите от Международния валутен фонд, които можаха да се запознаят с нашите прогнози и техните алтернативни виждания са приходите да са само един процент по-ниски от тези, които очакваме ние. **Защо очаквате потреблението да се събуди, след като заетостта няма да се увеличи? Кое ще кара домакинствата да потребяват повече?**

- Ние не говорим, че ще има рязък темп на нарастване. Това са номиналните темпове на нарастване на година спрямо предходната. Не очакваме много голям ръст на потреблението, но номиналните изменения разширяват базата, ако ще и заради изменението в ценовите равнища, които неминуемо водят до по-високи обеми от ДДС.

Тоест и инфлацията ще допринесе за увеличаване на бюджетните приходи?

- Да, за това и през 2008 г. имаше най-голямо изпълнение на приходите от ДДС – тогава инфлацията бе най-висока.

Имате ли план Б в бюджета за 2013 г., ако се окаже, че Европа потъва и това засегне и България?

- Нашата приходна база, насочена главно към косвеното облагане, е относително устойчива от такива стресове, доколкото не е в пряка корелация с финансовите резултати на бизнеса, и това се доказва в последните няколко години. Независимо от по-ниския растеж на икономиката спрямо прогнозираната приходна база остава устойчива. Освен това ние сме подхождали консервативно при прогнозирането на приходите и те са изчислени при растеж, който е по-нисък от заложените в макрорамката на бюджета. Приходната ни база е правена при реален растеж от 1.2%, а според моите оценки може да издържи и още по-стресова ситуация до ниво нулев растеж.

На кои искания за повече пари сте склонни да отстъпите и на кои – не, при парламентарните дебати и гласувания?

- Ние изминахме доста дълъг процес на консултации. В сряда бе одобрено нашето виждане и ние не вкарваме никакъв полупроект, който очаква едни или други искания да определят завършения му вид. Ние ще бъдем твърди по отношение на рамката не само защото гъвкавостта на разходната част е близко до нула, но защото смятаме, че това е най-доброто сечение между отделните приоритети.

Според вас как се справя НАП със събирането на приходите?

- НАП се справя добре, но винаги може още по-добре. Трябва да се спазва балансът и да не се оказва твърде висок натиск върху бизнеса. Според мен може да се подобри оперативният контрол. Заради многото сложни ревизии, които се извършват по отношение на приходите по ДДС и корпоративното подоходно облагане, не остава административен капацитет за оперативния контрол, където се генерира сивата икономика. Според мен в тази посока може да се вложат допълнителни усилия, а защо не и увеличаване на административния капацитет, може би не през 2013 г., но в следващ мандат.

Какви функции според вас трябва да изпълняват Фискалният резерв и Сребърният фонд?

- Фискалният резерв трябва да се управлява консервативно. Ролята му не е да носи доходност, а да дава увереност, че правителството може да финансира разходите си в момент на съществена криза или съществени дисбаланси, когато другите форми на финансиране са ограничени. Според нас начинът, по който БНБ управлява фискалния резерв, е единственият възможен. Пак подчертавам, ролята му не е да генерира доходност, а да дава гаранции, че публичните финанси могат да издържат на стрес, повлиян от икономически дисбаланси.

Що се отнася до Сребърния фонд – той е свързан с по-голямата тема за капиталовите пазари. Сребърният фонд бе създаден, когато първият стълб на пенсионната система отдавна бе в дефицит. Начинът, по който той съществува, и размерът му обаче ме карат да мисля, че в близките 20 години той няма да може да решава проблеми в пенсионната система.

Какви са възможните решения?

- Дебатът за Сребърния фонд стана важен заради спадащия фискален резерв, но този проблем бе решен. Смятам, че има нужда от нов модел, но по него трябва да се мисли сериозно, а сегашната му структура и размер не гарантират, че той ще може да си изпълнява функциите в следващите две десетилетия.

Кои държавни предприятия сменяха обслужващата си банка след приетите от МФ насоки? Кои са избраните нови банки? Колко са средствата в момента от депозити на държавните фирми и колко от тях са в КТБ?

- Министерството на финансите периодично събира информация за изпълнението на насоките, които сме дали, и по последна информация мисля, че единствено в Министерството на здравеопазването част от лечебните заведения не са въвели методиката за избор на банка, в която да държат временно свободните си финансови средства. Не разполагаме с оперативна информация какви са наличностите на отделни предприятия в банки и кои. Според нас с въвеждането на тези механизми в голяма степен е намален натискът за една или друга лоша практика при избора на банки.

Премиерът обяви, че са изтеглени 300 млн. лв. от КТБ - от кои дружества, по какви причини (дивидент, промяна на банка, плащане на заем или друго)?

- Не мога да съм сто процента прецизен, но си спомням, че когато се наложи преговаряне на кредит, изтеглен от НЕК, свързан с АЕЦ "Белене", той бе преговорен в по-малък размер и 50 милиона евро бяха погасени по този кредит. Друга част от изтеглените средства са свързани с дивидент, който държавата си изтегли от енергийните компании в процедурата по ежегодното внасяне на дивидентите. Това бе обявено от министър-председателя.

Министерството на финансите признава, че свързването на касовите апарати струва на бизнеса повече от допълнителните приходи на държавата, които е докарало, какво още ще направите, за да се оправдае инициативата ви, и възможно ли е да се откажете от нея?

- Мярката е въведена и няма нужда да се преразглежда. Оценките в бюджета са условни и голяма част от тях се съдържат в увеличението на оборотите, които са предмет на облагане. Подобна оценка не е безспорна и според мен дори е подценила ефекта. Ние сме я заложили само като ориентир. Критиките, че е съпоставима като ефект с разходите на бизнеса за нейното прилагане, не може да издържи. Виждате, че за първите осем месеца има 11% ръст на приходите от ДДС спрямо същите месеци на миналата година.

Подготвихте закон за публичните финанси, но още преди да започнат парламентарните дебати, той бе разкритикуван, че не прокарва истинско програмно бюджетиране, а то ще остане само номинално изпълнено, как бихте отговорили на тези упреци?

- Най-голямото достижение на закона за публичните финанси е, че разписва много неща, които са се правили и досега, но не са имали ясна и устойчива регламентация. Що се отнася до програмното бюджетиране, безспорно то е инструмент за управление на публичните финанси и то се развива в последните 10 години в България, но с променлив успех. Достижение е ангажиментът по отношение на планирането. Въвеждат се ограничения за промени на вече утвърдените политики и програми, които позволяват на министъра на финансите да извършва всякакви компенсирани промени между отделните политики и програми (разходът по едно перо да се увеличи за сметка на намаление на плащанията по друго в същия размер – бел. авт.). Ние сме коментирали, че това дава неустойчивост на планирането и не ангажира достатъчно добре администрациите на министрите да планират достатъчно ефективно разходите си, когато подготвят своите бюджети. В новия закон ще има ограничения кой може да променя политиките и програмите и когато се наложи даден министър да влиза в Министерския съвет, ще трябва да извърши съгласувателна процедура, в хода на която ще трябва смислено и аргументирано да обясни промяната в програмния бюджет. Ние смятаме, че когато промяната в програмните бюджети стане възможна само след подробна обосновка, това ще доведе до много по-голяма прецизност и отговорност при планирането и ще смали разликата между това, което се планира и отчита в действителност. Единствената критика, която приемам, е, че не събрахме достатъчно енергия да го направим още в началото на нашия мандат, но тогава имахме много по-важни теми за решаване.

Сегашният закон за устройството на държавния бюджет дава много повече правомощия на министъра на финансите и поради това е много по-комфортен за всички министри на финансите от приемането му досега спрямо този, който сега предлагаме. Но ние искаме да отговорим на упреците, които идват от вас – медиите и от Сметната палата, и приемаме да се ограничат правомощията на министъра на финансите.

Защо липсват повече и по-ясни изисквания и критерии за оценка на програмите и резултатите при програмното бюджетиране? Става дума за това да се гарантира лансирането на най-ефективните и прекратяването на тези, чиито резултати са незадоволителни?

- Съгласен съм напълно да има такива изисквания, но те не могат да залягат в устройствения закон. Той задава само рамката. Във всеки следващ закон за бюджета могат да се включват показатели за отделните програми и с критерии и с критерии за изпълнение. В момента, когато се заложи критерий за изпълнение и той не може да се измени с подпис на министъра на финансите, а трябва се одобри от цялото правителство, програмното бюджетиране ще стане реален инструмент за изпълнение. Ще дам пример - няма как в устройствения закон да се зложат критерии за изпълнение на програма за подобряване на чистотата на атмосферния въздух. Тя ще може да се коментира в конкретния закон за бюджета на дадена година.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Менда сяда до Цачева

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-10-12&article=427300>

Шефката на бюджетната комисия Менда Стоянова ще стане заместничка на председателката на парламента Цеца Цачева от ноември. Тя бе номинирана от премиера Бойко Борисов за зам.-шеф на Народното събрание на мястото на Анастас Анастасов, който на 31 октомври се очаква да бъде избран от депутатите за член на Конституционния съд. Решението за Стоянова било взето от премиера Бойко Борисов, след като му били предложени още три имена на по-изявените юристи в групата на ГЕРБ - Димитър Лазаров, Красимир Ципов и Емил Радев, научи "Стандарт". Борисов се спрял на Стоянова заради опита ѝ в ръководството на колективен орган. Ръководството на ГЕРБ отдавна я бе харесало за по-висок пост. Преди време тя отказа да става министър на здравеопазването, както и шефката на здравната каса. Сега не е могла да отхвърли поредната проява на доверие, обясниха ГЕРБери.

За другия пост, който Анастасов ще оваканти - шеф на вътрешната комисия на парламента, е избран заместникът му от ГЕРБ Красимир Ципов.

Депутати от опозицията вчера трескаво пресмятаха кой ще влезе в Конституционния съд освен номинирания от ГЕРБ Анастасов. За второто свободно място в парламентарната квота в съда се спряга основно зам.-шефката на ВАС Венета Марковска, предложена от независими депутати. Червени депутати обаче развиват тезата, че ГЕРБ имат само една номинация, за да държат до последно в напрежение останалите кандидати. За съда са издигнати още тъмносинята Екатерина Михайлова и Татяна Върбанова от ВКС, предложена от БСП.

✓ **На хиляда лева влог десетъкът е 2 кафета**

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-10-12&article=427283>

Новият данък върху лихвите от депозити от догодина взриви общественото мнение. Защо се въвежда той и как ще се събира? Попитахме шефа на бюджетната комисия в парламента Менда Стоянова.

- Г-жо Стоянова, изненада ли ви номинацията ви за зам.-шеф на парламента, направена от премиера, след като г-н Анастасов бе предложен за член на Конституционния съд?

- Както г-н Анастасов не е избран, така предстои и изборът на зам.-председател на парламента. Вярно, премиерът предложи моята кандидатура, но Народното събрание ще реши. Изненадана съм, но, от друга страна, благодарая на премиера, защото това е оценка за моята работа.

- Ще съвместявате ли и двете дейности - зам.-председател на парламента и шеф на бюджетната комисия?

- Да, въпреки че ще ми бъде малко трудно. Зам.-председателската позиция в Народното събрание е много отговорна и сега трябва да я усвоявам. Надявам се да се справя.

- С този нов данък върху лихвите от депозитите, който в последния момент бе обявен, бюджетът за 2013 г. май вече не изглежда скучен, както го бяхте определила. Защо до последно не потвърждавахте, че такъв налог ще има?

- Не очаквайте от мен да ви отговоря на този въпрос. Но трябва да ви кажа, че тези 120 млн. лв., които се очакват като приход от този данък, са разчетени в приходите на Бюджет 2013. Те са в перото "данък върху доходите на физическите лица". Някои ваши колеги преди дни си задаваха въпроса откъде ще дойде завишението от 200 млн. лв. от този данък. Ето, 120 млн. лв. са разчетени именно от данъка върху лихвите от депозитите. Всъщност, ние го наричаме данък върху лихвите, но това е данък върху дохода на физическите лица, който до този момент не се облагаше. Има икономическа логика да се облага доходът от лихви, защото в България сме възприели ниска, плоска данъчна ставка. Което пък от своя страна изисква широка данъчна основа, върху която да се прилага. Облагат се всички други доходи - от труд, от наеми... Не виждам логика защо да не се облагат доходите от лихви.

- Защо тогава се въвежда сега? Не е ли голям риск да се прави в годината на изборите?

- Въпросът е резонен. Може би трябваше да се случи предходните години. Защото говорим не за въвеждане на нов данък, а за подобряване на облагането на доходите на физическите лица. Защо сега? Защото правителството търси различни източници да се повишат доходите на пенсионерите. И това е допълнителен източник.

- Все пак не смятате ли, че ще се отрази негативно за ГЕРБ на изборите?

- В сериозната икономическа обстановка, в която се намираме, всяко решение, което засяга данъкоплатците, може да повлияе върху изборите. Смятам, че разумните хора разбират, че това е правилен ход и дясно мислещите няма да променят изборните си убеждения заради този данък.

- Добре, въвеждаме данък върху богатите, за да има повече пари за пенсионерите. Това политика на десноцентристка партия ли е?

- Аз лично не бих го формулирала като данък върху богатите. Ние въвеждаме данък върху един доход, който досега не е бил обложен. Това дали този доход се получава в по-висок размер от хора с по-големи финансови възможности или се получава в по-малък размер от други хора, няма значение. Облагането е плоско и еднакво за всички. Въпреки всичко искам да е ясно, че става дума за облагане на дохода от лихви. Пример, ако имате 1000 лв. срочен депозит, по който получавате средно 4% годишна лихва, за една година ще получите 40 лв. доход от лихва и ще платите 4 лв. данък върху нея. Това е колкото две кафета. Но да, факт е, че големите приходи ще дойдат от големите депозити.

- От тези 34 млрд. лв. на влог, какъв е делът на големите суми над 100 000 лв.?

- Ако броят на депозитите е 12 милиона, то 10 милиона от тях са до 2000 лв. и те като обща сума са 2 млрд. лв. Но голяма част от тези пари са остатъци по сметки от заплати и не е правилно да ги наричаме депозити. В промяната в Закона за облагане на доходите на физическите лица не се предвижда облагане на остатъците от сметки, а само на депозитите по сключени договори с банките. По банковите сметки, в които се получават заплатите, няма да има облагане. А голяма част от тези до 2000 лв. са такива. Това не са спестени пари. Истинските депозити са над 20 000-30 000 лв., които настина са оставени на влог за допълнителен доход. Те са 90% от сумите в банките - 26 млрд. лв. От тях ще дойдат постъпленията от новия данък.

- Как ще се декларира и плаща той?

- Това е окончателен данък, при който платецът на дохода, в случая банката, в момента, в който начисли лихвата по сметката на клиента при падежа, ще удържи 10% от тази сума и ще я преведе в бюджета. Хората няма да бъдат ангажирани с деклариране, внасяне и каквото и да е било. Тази операция ще се извършва от банките и ще става много лесно с малка корекция на софтуера им. Така че, няма да ги натовари кой знае колко.

- И няма да се отрази много върху таксите, които ще плащат хората?

- Ами те банките, каквото и да правиш, все го отразяват.

- Това е последният бюджет в мандата на това управление. В сравнение с първия постигнаха ли се резултатите, които гонихте в началото?

- Смятам, че Бюджет 2013 е скучен и спокоен. За разлика от Бюджет 2009 г. Помнете каква драматична актуализация имаше заради срив на приходите, на БВП, на разходите. Много по-спокоен беше Бюджет 2010, когато кризата беше във вихъра си. За съжаление се надявахме, че 2013 г. ще бъде по-добра за европейската и българската икономика, но очакванията ни не се сбъднаха и както всички виждаме, има рискове пред икономиката. Въпреки всичко това, което е заложено в приходната част, е консервативно и смятам, че ще бъде изпълнено, така че да се случат и предвидените разходи.

- Колко ще спести единната сметка в НАП на плащанията на бизнеса?

- Ще ви кажа следната цифра: за 2011 г. са генерирани 24 млн. броя платежни документи към бюджета. При средно по 2

лв. за една бюджетна сметка, става дума за милиони спестени левове. Освен това се намалява броят на декларациите, които трябва да подават фирмите. Правим и други облекчения - ако сега данъкът върху представителните разходи се внасяше всеки месец, той вече ще се декларира и внасят само един път в годината.

- Защо няма повече пари за майките и децата?

- Има два аргумента. Първият - такива са възможностите на бюджета. Вторият, че държавата не може да носи цялата отговорност при отглеждането на децата. В крайна сметка това е отговорност на семейството. А аз смятам, че държавата доста сериозно по отношение на майчинството подпомага семействата. Никъде в Европа няма толкова дълго платено майчинство.

[Вестник Труд](#)

✓ Криви сметки за депозитите

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1583810>

Зад изостреното чувство на правителството за данъчна справедливост и равнопоставеност, изразено чрез възкръснатата идея за облагане на депозитите на гражданите, стои нуждата от допълнителни бюджетни приходи догодина, които да финансират отдавна обещаното увеличение на пенсиите.

Ситуацията, пред която е изправен кабинетът, е доста неловка. От една страна, отдавна е обещан ръст на всички пенсии през 2013 г., а от друга - икономиката догодина или ще стагнира, или, не дай боже, ще навлезе в нова рецесия, което няма как да доведе до скок в данъчните приходи.

Повече вреди

Не е трудно да се сетиш, че един данък върху депозитите би свършил добра работа. Според сметките на Дянков 10% данък върху дохода от лихви ще донесе приход от около 120 млн. лева догодина. Един бърз поглед върху статистиката на БНБ за депозитите на гражданите показва и как е направена тази сметка. Ако се приеме, че средната лихва по депозитите, които са близо 34,5 млрд. лева, е 3,5%, 10% от този лихвен доход от тях са точно около 120 млн. лева. Въпросът обаче е, че не се вземат предвид вероятните динамични ефекти от новия данък. С други думи, не се отчита (много) вероятното изтегляне на някаква част от депозитите от банковата система като резултат от облагането. Сметките могат да се окажат доста криви и в крайна сметка данъкът да нанесе много повече вреди, отколкото ползи. Срещу безспорната полза за бюджета стоят редица недостатъци. На първо място фундаментът на идеята за облагане на доходите от лихви е напълно сбъркан. Според изказвания на Симеон Дянков тези, които спестяват, са по-заможни и няма да усетят кой знае колко новия данък. Един вид бълха ги ухапала. Само че три четвърти от броя на всички депозити на домакинствата и нетърговските организации, обслужващи домакинствата (НТООД), са до 1000 лева. Очевидно болшинството от спестителите не е заможно, ако се съди по средствата, които държи в банките (друг е въпросът дали размерът на депозита е добър показател за бедност или заможност). Никой не знае какъв е размерът на спестяванията само на гражданите. Защото групата на "домакинствата и НТООД" включва редица други категории като еднолични търговци, самонаети, религиозни фондации, партии, синдикати, сдружения и т.н. - очевидно една доста широка група.

А какво ще кажат банките?

Към момента повечето банки олихвяват и разплащателните сметки, колкото и символичен да е лихвеният процент. Това означава, че ако идеята за облагане на доходите от лихви на гражданите се приложи на практика, дори и този минимален лихвен доход също ще попадне в обхвата на новия данък. Независимо дали банките се натоварят със служебното превеждане на данъка върху лихвите към бюджета, или държателите на банкови сметки се задължат да декларират този доход в данъчните си декларации, това би създавало сериозна допълнителна работа за банките или за техните клиенти. И логично, 120-те млн. лв. няма да са 120 млн. лв.

Освен това в момента всички, които получават доходи, различни от тези по трудови договори, са задължени да подават годишна данъчна декларация. Миналата година от близо 3 млн. души данъчни декларации са подали около 550 000 души, т.е. около 18%. Повечето от тези 3 млн. заети обаче имат някакви банкови сметки, което ще рече, че работата на данъчните служби ще се увеличи в пъти. Да не говорим, че всички пенсионери със символични влогове също ще трябва да подават такава декларация. Очевидно трябва да се помисли за изключване на лихвените доходи от обхвата на данъчните декларации за лица, които нямат други облагаеми доходи или когато доходът от лихви е по-малък от определена сума.

Косвен удар по икономиката

Но още по-притеснителни са потенциалните ефекти върху банковата система. Доста е вероятно част от вложителите да изтеглят средствата си след въвеждането на новия данък, освен ако не получат съответната компенсация от банката под формата на по-висока лихва. Предвид ключовата роля на вътрешните депозити за набиране на кредитен ресурс от началото на финансовата криза през 2009 г., най-вероятно банките ще прибегнат до едно такова "индексиране" на лихвите, за да задържат вложителите си. Но това ще бъде прехвърлено частично или напълно върху цената на кредитите, което ще потисне икономическата активност. Ако отчетем и евентуалното изтегляне на някаква част от спестяванията от банките, тогава и наличният ресурс за бъдещи инвестиции ще бъде по-оскъден и съответно - по-скъп. Така че идеята не отчита редица негативи, които засенчват очаквания ефект. И предвид анемичния растеж в икономиката през последните години едно такова решение надали би било особено далновидно.

✓ **Симеон Дянков: Данъкът върху 1000 лв. депозит ще е 4 лв. годишно**

<http://www.segabg.com/article.php?id=619578>

Финансовият министър Симеон Дянков защити решението за налагането на данък върху лихвите по депозитите и бе категоричен, че няма да отстъпи и да го отмени. "Данъкът ще го има! Всички останали 26 държави от ЕС имат такъв данък. Защо? Защото данъчното законодателство трябва да е справедливо", заяви Дянков пред "Нова ТВ". Той обясни, че докогато живеел в САЩ плащал такъв данък, а след това продължил. Дянков запита риторично: "Ако си рентниер, парите работят за теб, но това не се облага. Защо, ако работиш на минимална работна заплата, това се облага, а ако имаш много пари, това не се облага?" Вицепремиерът и министър на финансите посочи и примери за новото облагане. Ако депозитът е в размер на 1000 лева, то данъкът е 30 стотинки на месец или около 4 лева на година. Ако обаче са 20 млн. лв. на депозит, то налогът е 800 000 лв. Според вицепремиера това, което дразни богатите хора, включително и в парламента е, че по този начин България се включва в европейската банкова система и този данък ще се плаща навсякъде, дори парите да са в Германия, Швейцария, Австрия или Великобритания. Той уточни, че е подготвен текст, според който данъкът да не може да се избегне в друга държава заради двустранните споразумения. "Данъкът върху лихвите по депозитите не е нов данък - той е разширение на данъчната основа, един вид завършване на темата "щом ще има един данък за всички, тогава и за богатите трябва да го има този данък", допълни Дянков. Той потвърди, че данъкът влиза в сила от 1 януари 2013 г. "Въпросът към Станишев и неговите хора е защо въведеха плоския данък. При плоския данък има много проблеми, при създаването му социалистите са решили, че е редно той да е за всички, но истината е, че са си оставили една привилегия за по-богатите. Така, че ако отворим тук темата дали да има праг до 1000 или 5000 лева, тогава веднага ще излезе темата, че и в заплащането на заплатите трябва да има такъв праг. България в момента има най-голямата свръхликвидност върху банковата система. С други думи, БНБ е съумяла да има най-стабилната финансова система в ЕС и хората, и в тежки икономически времена, продължават да спестяват", обясни още финансовият министър.

Публикации за сивата икономика

[Вестник Капитал daily](#)

✓ **Георги Ангелов: Новият данък ще работи за сивата икономика**

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/10/11/1923288_georgi_angelov_noviat_danuk_shte_raboti_za_siv_ata/

Вчерашното решение на правителството да въведе нов данък от 10% върху лихвите от банкови депозити продължава да предизвиква критики. Предлагаме ви коментара на икономист Георги Ангелов пред БНР по темата. "Това, разбира се, е данък и може би първият проблем, който виждаме, е, че правителството поне 2 седмици отричаше, че се обсъжда такава идея. Връщаме се към стари практики, които самият премиер отрече като неработещи и обеща всяка идея да се съгласува предварително с всички засегнати", посочва той.

Неслучайно лихвите никога не са били облагани в България

Според Георги Ангелов никак не е случайно, че досега лихвите у нас не са били облагани. "Това не е паднало от небето. Едната причина е, че България е много бедна страна и тя трябва да натрупа вътрешни ресурси, с които да финансира икономическия си растеж, защото другият източник са само чуждите инвестиции, а те в последно време въобще не идват. Ако обложим и вътрешния източник на инвестиции, как дългосрочно ще постигаме икономическия растеж? Това е въпрос, който очевидно никой не си задава", заяви главният икономист на институт "Отворено общество".

Банковата лихва не е печалба, а компенсация на инфлацията

"Другият въпрос е, че лихвата всъщност не е някаква печалба за тези хора, които са внесли пари в банка. Всъщност лихвата покрива инфлацията и компенсира това, че има инфлация, която изядва стойността на парите. Т.е. реално, ако погледнем реалната печалба, ако извадим инфлацията от лихвата, всъщност няма някаква печалба, която да се обложи с данък", посочва Ангелов.

По думите му, "това, което се облага с данък върху лихвите, е инфлацията, която лихвата компенсира". "Тоест и тук нямаме аргумент за данък, а точно обратното. Понеже банките осигуряват чрез лихвата запазване на реалната стойност на парите и компенсиране на инфлацията, именно затова този източник на доход не се облага", допълва той.

Ще спечели сивата икономика

Според Ангелов данъкът ще засегне честните вложители, а сивата икономика ще остане безнаказана. "По-добрият вариант е да правим реформи. Сивата икономика плаща изцяло в брой. Избягва и данъци, и акцизи. Тоест сивата икономика ще избегне и този данък, защото не си държи парите в банките. В банките са парите на хората, които си ги получават по ведомост, след като са им удържани акцизи, осигуровки, данъци и всичко останало. Тези, които са честни, ги облагаме още повече, понеже е по-лесно, а тези, които не са честни и си укриват доходите, въобще не ги облагаме, понеже е трудно и на никой не му се занимава. Трябва да е обратното", коментира той.

Според експерта въвеждането на новия данък ще спре процеса на осветляване на бизнеса, защото те няма да имат стимул да използват банковата система. "Именно защото не сме богати, не можем да си позволим да облагаме капитала", заключава Георги Ангелов.